

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : एप्रिल / मे – २०२४
द्वितीय वर्ष
सत्र – ३
विषय:- ग्रामीण समाजशास्त्र (SC-302)

दिनांक: २३/०५/२०२४ गुण : १०० वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

- प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)
१. ग्रामीण समाजशास्त्र म्हणजे काय? ग्रामीण समाजशास्त्राचे अध्ययन क्षेत्र व महत्त्व लिहा.
 २. ग्रामीण जीवनाच्या विविध अंगांवरील जातिव्यवस्थेचा प्रभाव स्पष्ट करा.
 ३. धर्म म्हणजे काय? लोकसमूहाच्या धार्मिक श्रद्धा यावर निबंध लिहा.
 ४. समुदाय विकास योजनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)
१. ग्रामीण समुदायाची वैशिष्ट्ये लिहा.
 २. ग्रामीण समुदायातील मंदिरांचे व ग्रामदैवतांचे महत्त्व मांडा.
 ३. वर्ग म्हणजे काय? ग्रामीण वर्ग व्यवस्था स्पष्ट करा.
 ४. सहकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
 ५. लघु आणि कुटीर उद्योगांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)
१. ग्रामीण संयुक्त कुटुंबात बदल घडवून आणणारे घटक
 २. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील भूमीव्यवस्था
 ३. बलुतेदारी
 ४. भारतातील सहकारी चळवळीच्या यशापयशाची चर्चा

Translation in English

Sub: Rural Sociology (SC-302)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Define rural Sociology. Write field and importance of Rural Sociology.
2. Explain impact of caste on different aspects of rural life.
3. Define religion. Write an essay on 'Religious beliefs of Folk Community'.
4. Explain objectives of community development project.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Write characteristics of the rural community.
2. State significance of temples in rural area and village Deities.
3. What do you mean by class? Explain rural class system.
4. Explain characteristics of the co-operation.
5. Explain importance of small scale and cottage industries.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Which factors are responsible for changes in rural joint family?
 2. Land relations (Land tenure system) in pre-independent India
 3. Balutedari
 4. Discuss success and failure of the co-operative movement in India
-